

STRATYGRAFIA SERII ŚLĄSKIEJ NA PRZEDPOLU FAŁDÓW DUKIELSKICH

(Streszczenie referatu)

OMAWIANY OBSZAR obejmuje tzw. przedpole fałdów dukielskich między wsią Jabłonki na SE a rzeką Ostawą na NW. Termin ten wprowadził Z. Opolski, jeden z nielicznych badaczy tego terenu. Aż do roku 1949, kiedy to prof. M. Książkiewicz stwierdził w okolicy Baligrodu występowanie dolnej kredy, uważano, że nie występują na tym obszarze warstwy starsze od eocenu. Przedpole to tworzy kilka fałdów o kierunku NW-SE, z których w najbardziej zewnętrznym, określonym jako łuska Bystrego, miała występować dolna kreda. Dalsze badania wykazały, że mamy w tym fałdzie do czynienia z pełnym profilem serii śląskiej. Należy podkreślić, iż poszczególne serie w sposób ciągły i widoczny przechodzą jedne w drugie. Najniżej występują warstwy cieszyńskie, odpowiadające górnym łupkom cieszyńskim w innych regionach Karpat. Brak wapieni w spągu i wykształcenie rogowców zdaje się świadczyć, że region ten cechowała bardziej spokojna sedymentacja. Warstwy te przechodzą w piaskowce grodziskie. Ponad nimi leży charakterystyczny kompleks warstw, które można paralelizować z warstwami szypockimi we wschodnich Karpatach — wykazują do nich zadziwiające podobieństwo. Odpowiadają one warstwom łgockim na zachodzie. Na terenie łuski Bystrego dolną część tych warstw zastępują warstwy wierzowskie, co zdaje się świadczyć o wcześniejszym rozpoczęciu sedymentacji warstw

łgocko-szypockich w tym obszarze. Warstwy łgockie występują tu pod postacią czerwonych łupków. Ponad nimi leży kilkusetmetrowy kompleks piaskowców zbliżonych wykształceniem do piaskowców dolnoistebniańskich. Wśród nich występują wkładki warstw typu inoceramowego. Całą tę serię kończy kompleks łupków pstrych, odpowiadających łupkom dolnoistebniańskim, powyżej nich jest rozwinięta seria piaskowców nieco kwarcytowych, a ponad nimi seria ciemnych łupków wykazujących bardzo silne podobieństwo do łupków górnoistebniańskich.

Eocen dolny i środkowy łuski Bystrego wykształcony jest nieco odmiennie niż pozostałych fałdów przedpola. Jest on tu rozwinięty w postaci warstw hieroglifowych, łupków pstrych oraz w dolnej części w postaci piaskowców zbliżonych do ciężkowickich. Natomiast w pozostałych fałdach przedpola występują tylko warstwy hieroglifowe bez pstrych łupków oraz bezpośrednio pod warstwami menilitowymi kompleks piaskowców odpowiadający piaskowcom z Mszanki.

Warstwy menilitowe w łusce Bystrego są wykształcone odmiennie, wykazują tu one bardzo duże podobieństwo do łupków grybowskich. W pozostałych fałdach przybierają cechy bardziej zbliżone do typowych łupków menilitowych. Warstwy krośnieńskie na południe od fałdu Bystrego są rozwinięte jako

kompleks szarych łupków oraz piaskowców cieniolawicowych i średniolawicowych; piaskowce grubolawicowe spotyka się bardzo rzadko. Na przedpolu łuski Bystrego rozwój warstw krosnieńskich jest bardziej grubolawicowy. Wśród warstw krosnieńskich przedpola występuje poziom łupków z egzotykami wapieni numulitowych oraz skał metamorficznych.

Na podstawie analizy całego profilu, szczególnie łuski Bystrego, można stwierdzić, że je-

go stratygrafia odpowiada stratygrafii serii śląskiej, przy czym stratygrafia górnej kredy i eocenu wykazuje największe podobieństwo do profilu Beskidu Małego, natomiast kreda dolna zbliża się swoim wykształceniem do warstw szypockich. Nasuwa się wobec tego wniosek, że oba te regiony (szypocki i śląski) stanowią jedną całość należącą do serii śląskiej, która ku SE zmienia się nieco i przybiera cechy szypockie.